

Yasemin Yazıcı

**"Saklambaç Oynuyorduk Zamanla / Sözçalan Karanlık"
Okuma Grubu Üyelerinin Değerlendirmeleri**

İzmir Grubu

Sema Çamlı,

Yasemin Yazıcı ile ilk kez tanıştım. Roman ve öyküleri çok beğenerek bir solukta okudum. Roman da sanki devam eden öyküler gibiydi.

Bazı öykülerin çok çarpıcı, sert, acıklı bulduğunu söylemeliyim. Şiddet ağırlıklı kadın sorunları sanki daha ön planda, toplumsal, politik pek çok noktaya değinmiş.

Sözçalan Karanlık öyküsünde Anımsamak uygarlıktır" diyor, yazar... Romanda 90'lı yıllarda doğuda bedenleri delik deşik olmuş genç insanların fotoğraflarından yola çıkıyor, biz de 70'li, 80'li, 90'lı yılların fotoğraflarını izliyoruz. 70-80'li yılların hesaplamalarını yapmadan, 90'lı yıllarda hapisten çıkan insanların hızla değişmiş çok farklı bir dünyayla karşılaşmış olmaları çok çarpıcı... Uyum sağlayanlar, sağlayamayanlar...

Yazarın batıdaki devrimci hareketin tükenip Doğu'daki devrimci harekete dönüştüğünü söylemesi üzerine çok tartışılabilir...

Emel Kadör:

Yasemin Yazıcı'yı ilk kez okudum. Eserin ilk basımı 1998, ikinci baskısı ise 2016 yılında yapılmış. İçeriği ve anlattıklarıyla güncelliğinden bir şey yitirmemiş roman.

Gazete ve dergi yazılarıyla birlikte şiir ve öyküler de yazan, yayımlayan Yasemin Yazıcı, bir dönem Bilge Olgaç'ın Kaşık Düşmanı filminde yardımcı yönetmen olarak çalışmış ve sinemaya gönül vermiş. Yeşilçam'ın makas değiştirmesi, özel televizyon yayınlarının yaygınlaşmasıyla edebiyata yoğunlaşmış.

Saklambaç Oynuyorduk Zamanla eserinde yazar; önce gözlemleyerek sonra içinde bulunarak tanıdığı 68 kuşağı insanların yaşamlarına odaklanıyor. Melike'nin iç sesiyle açılan roman, hakim anlatıcılı bölümlerle paralel bir düzlemde ilerliyor.

68'lilerden Melike ile Kamer'in yolları üniversitede kesişiyor. Yekta o günlerden kalan en yakın arkadaşı, en güvenli sığınağı Melike'nin. Siyasi mücadele içinde geçen gençlik günlerinde her türlü sıkıntıyı da göğüsliyorlar. Sonrasında Kamer girişimci yanıyla ticaret yapmaya başlıyor, oldukça zenginleşip kentsoylu bir yaşamın parçası oluyorlar kızları İpek ile birlikte. İdealler artık arada göz kırpan uzak bir anıda kalmıştır. Melike gittikçe kendine dönüp görünmez olmayı yeğlemiş; sessiz dünyasında benliğindeki Melike'ler arasında kaybolmuştur. Aile- çocuk, eş, arkadaş, birey olarak kendini aramaktadır.

Doksanların sanat dünyasının ünlü ve başarılı balarını Simay'a aşık olan ama ailesinden de kopamayan Kamer, ilerleyen yaşın tüm heyecanı ile bağlanmıştır ona.

Aile bağları, köksüzlüğü nedeniyle kimsenin sorumluluğunu taşımayan Simay için ise ölçüt ,kendi bağımsızlığı ve var olma mücadelesinde hep en iyi olma düşüncesidir. Umudu ve hayalleri yurt dışına yönelmiş genç baların adayı İpek'in de idolüdür Simay aynı zamanda.

Yekta kendi naif dünyası içinde belki de en kırılğan kişisidir o çevrenin.

Çocukluk, ilk gençlik, ideolojiler, idealist-militarist mücadeleler, hapisler, yargısız infazlar, düzenle barışma, para hırsı, vazgeçme, dönme, direnme, unutmaya, yozlaşma, aldatma, susma gibi insanın var oluşuyla ilgili pek çok soruyu barındırıyor satırlar. “Sorular ilk ışıklardır aydınlanmanın.” diyor 45. sayfada Melike, suskunluğunun ardındaki sorgulamalarında.

Yasemin Yazıcı, Bir söyleşisinde kendinin de ifade ettiği gibi “70’li yıllarla yüzleşmeden 12 Eylül gelmişti.” diyor. Yüzleşmek kolay değil. Yazarın derdi tam da bu. Yüzleşmek. Her anlamda kendisiyle, çevresiyle, düzenle, dönemle...

Kimi susarak, kimi kaçarak, kimi, yadsıyarak, kimi zıt kutuplara saf değiştirerek, kimi ölümü yeğleyerek-Yekta gibi-, kimi yurt dışına kaçarak, kimi unutmaya çalışarak vazgeçiyor ideallerinden, yaşamdan, yanıtlardan. Vazgeçişler de yaşamın bir parçası. Umut hep var. En karamsar anlarda bile bir ışık belirir.

Yazar; dönemin karakteristik özelliklerini taşıyan kahramanların düşüncelerini, dönüşümlerini, birbirleriyle ilişkilerini; toplumsal değişmelerin bireylerin değişimlerine yansımaları kadar, bireylerdeki değişimlerin topluma yansımaları bağlamında irdeliyor. Gerçek yaşama yaslanan karakterleri ile 70’lerden 90’lara bir anlamda hafıza kaydı oluşturuyor.

Saklambaç Oynuyorduk Zamanla, zamanla yüzleşmeye çalışan bir yazarın romanı.

Nuray Demirezer Kaya:

Yasemin Yazıcı kitaplarıyla da yine ilk defa Mustafa Bey sayesinde tanışmış oldum. Yazarın anlatımı biraz karanlık ağır gelse de okumaktan zevk aldım.

Öykü dili ,romana göre daha sert geldi bana ama çok güzel öykülerdi. Kendisi ile yapılan bir söyleşi de yazarken okur tavlama gibi bir kaygım yok demiş. Az okurum olsun ama duyarlı okurum olsun demiş.

Öykülerinde de romanında da daha çok kadınları anlatmış. Kadının hangi dönem olursa olsun sistem içinde en çok ezilenler olduğunu anlatmaya çalışmış ve çok da başarılı anlatmış. Aşağıda kadınlar hakkında söyledikleri çok anlamlı.

“İşte bu karanlıkta yaşayan kadınların aslında pek azı öykülerimde soluklanabiliyor. İyi ki başka duyarlı yazar kadınlar hatta erkekler var. Öte yandan gerçekten duyarlı, sorumlu, bencil olmayan genç kadınların önemli bir direnişi var gözlerden kaçırılmak istenen. Ben çözümden önce göstermek, belgelemekle yükümlüyüm, öykülerimi yazarken de edebiyat kaygımı ötelemeden yapmak istiyorum. Görünmeyen sorunlar, lafla çözülmez sonuçta.”

Saklambaç Oynuyorduk Zamanla romanında katmanlı olarak roman içinde romanlar okudum sanki. Melike’nin birçok hayatı, Kamer’in hayatı, Simay’ın hayatı, Zeycan’ın hayatı gibi.

Bu duruma yazarın sinema ile geçen döneminin etkisi olduğunu düşünüyorum.

Anlatım o kadar gerçekçi geldi ki; yazarın içinde yaşadığı döneme çok üzüldüğünü bunu anlatmak için kendi ifadesi ile "KONUŞMAK KADAR YAZMAK DA ZOR GİT GİDE KARANLIKTA SÖZCÜK ARAMAYA" başlıyorsunuz sözü ile ne demek istediğini anlıyorsunuz. Melike’nin durumunu size öyle güzel anlatıyor ki, sanki Melike’yi görüyor ve onu anladığımızı bize hissettiriyor.

"Tüm savaş ölüleri üzüntülüdür, hep ağlarlar mezarlarında... Her savaşta bu

kimsesiz ölülerin, gözyaşlarının sesini işitirim... Tüm ölülere haksızlık edilmiştir. Bu yüzden savaşın ölüleri, hep üzgündür, ağlarlar zamansız bırakıldıkları cennetlerinde.”
(s. 175)

Karanlık öyküler yazdığını yazar kendi de kabul etmiş ancak bu karanlık öykülerde hep bir açık kapı bıraktığını, bu karanlık çağda yazarak çaresizlik duygusunu yenmeye çalıştığını söylemiş. Yazdıkça kendini bulduğunu ve öteki hayatları yazarak kendine vardığını ...

Aysel Sayın:

Kronolojik zaman akışında kırılmalarla, geriye dönüş, iç çözümleme, iç konuşma... gibi anlatım tekniklerinin çok kullanıldığı “Saklambaç Oynuyorduk Zamanla” romanında olay örgüsü, mekan gibi unsurlardan çok bireyin iç dünyası, huzursuzlukları, kendisine ve topluma yabancılaşma yalnızlaşması ele alınmış.

Roman kahramanı Melike, 68 kuşağından ama 12 Eylül’ü de yaşamış, yaralı bir çocukluktan geliyor. 68 kuşağı barış ve özgürlük yanlısı bir kuşak. 80 ihtilali tüm memleketin üstünden geçiyor ama belirli bir kesim daha çok eziliyor. Aylarca süren gözaltılar,gözaltında kayıplar, dayanılmaz işkenceler. Melike işte bu kuşaktan, devrimci bir kimliği var.80 ihtilalinden sonra birlikte yürüdüğü arkadaşlarının kimi intihar ediyor kimi toplumdaki kopuyor kimi de sisteme uyum sağlıyor. Melike tüm bunlardan etkileniyor, sessizleşiyor,kapitalist sisteme uyum sağlayamıyor, kaçıyor,, yalnızlaşıyor.Bir başka kadın daha var ölümden kaçan Zeycan

Sözçalan Karanlık simgesel anlatımları barındıran öykülerden oluşuyor. Dışlanma, yalnızlık, kendinden başkasını düşünmeyen...gibi .

Nuray Turhan:

Gümüşlük Akademisi kitap okuma kulübünün bana hiç tanımadığım yazarlarla tanışma fırsatı vermesini çok büyük şans olarak görüyorum. Yasemin Yazıcı ile ilk defa "Saklambaç Oynuyorduk Zamanla" kitabını okuyarak tanıştım.

Bu kitabında Melike'nin çocukluk, gençlik ve orta yaşlılık dönemini o dönemlerin siyasi ortamıyla çok güzel harmanlayarak vermiş. Çocukluk travmalarını, gençlik mücadelesini ve günümüze ayak uyduramayıp suskun kalışını, küskünlüğünü bir solukta okudum.

Anlatılmak istenen dönemler kitabın akış hızıyla uyumlu olmuş ve güzel bir ritim yakalamış. Kendimi bu ritme kaptırmış bir şekilde okurken, kitabın bitivermesi bende eksiklik duygusu uyandırdı. Ulaşamadığım için diğer kitabını okuyamadım, ama Yasemin Yazıcı tekrar okuyacağım bir yazar olarak hayatıma girdi.

İsmail Karademirci:

Yasemin Yazıcıyı ilk kez okudum ama anlatımı ve söz kurulumu çok tanıdık bizden bir hikaye gibi geldi.

"Saklambaç Oynuyorduk Zamanla" romanı özetle 12 mart öncesi, 12 Eylül öncesi ve 90'lı yıllarda yaşamı radikal bir tarzda değiştirmek isteyen sol muhaliflerin zaman içindeki yolculuğu gibiydi.

Romanın kahramanı Melike 221.ci sayfada şöyle demektedir:

"Günlük hayata kapılıp gidemedim.Hep öncesini ve sonrasını merak ettim.Arayışlar içinde savrulduğum oradan oraya .Çoğu savrulmalarım içimdeydi: yüzeyim durgun ve

soluktu...Artık "SON" 'un içinde yürüyorum...Zamanın içinde sonunu arayan ,gizli bir isyankarım "

Melike'nin eşi Kamer ise 12 Eylül 'den sonra yeni düzene kolayca adapte olabildi.

Roman aynı zamanda ülkenin batısı ve doğusundaki mücadelelerin nasıl tamamen farklılaştığını da göstermektedir. Melike batıda kent yaşamındaki sıkışmışlığını doğuda dağda çözmeye çalışmaktadır. Romanda aynı zamanda savaş ve ölümlerde sorgulanmaktadır.

Yazarın "Söz Çalan Karanlık " isimli öykü kitabındaki;"Kaplumbağanın Kadını","Dayday Amcanın Oteli","Ayı" ve Aynı Toprağın renginde "öykülerini bir solukta okudum.

Teşekkürler Yasemin Yazıcı insanlık hallerini böyle güzel yazdığın için.

Rezan Turhan:

Yasemin Yazıcı, adını ilk kez duyduğum bir yazardı. Kitaplarına ulaşmak da ise başlangıçta zorluk yaşadım. Okuyunca bu kadar geç kaldığıma üzuldüm

Melike geri dönüşler ile zaman da yolculuk yapar.

"Zaman öncesi ve sonrası benim oldu diye seviniyordum" Sa.8

Bu zaman sürecinde melike yaşadığı döneme, siyasal, sosyal ve duygusal pencerelerden yolculuklar yapar. Bu pencerelerden bakarak fotoğrafı görmenin önemine değinir. .

"Toplumun bana karşı yönelttiği kişiliklerden sorumlu değilim. Kurtarabildiklerim de varım."

Kendisinin de belirttiği gibi, amacı çözümden çok yaşamları, kimlikleri "göstermek" ve "belgelemek" dir. Bu görüşüne rağmen kitabından alıntıladığım şu cümleler bir anlamda çözüm içermektedir.

"Sorular ilk ışıklarıdır aydınlanmanın"

"Ben bir şeyim dediğiniz de o şeye yakalanıyorsunuz" Sa.44

"Savaş kimyası bir değişim. Bedenimiz de kanımıza ne denli enjekte edilirse o denli değişiyoruz.Sa:178

Romanında ve öykülerinde, kadınlar ve yaşadıkları güçlükler konu edinilmiş. Sanatta, eylemde, savaşta kadınlar... Erkekler daha pasif ve geride. Hatta yaşadıklarına dayanamayan bir Yekta var.

Yasemin Yazıcı Zamanla saklambaç oynarken Marcel'e kadar uzanmış. Söz Çalan Karanlık da bir sürpriz ile de karşılaştım Marcel Proust 'un Kayıp Zamanın İzinde dizisinden Albertina Kayıp kitabından Albertina ve Marcel ilişkisini de Albertina penceresinden irdelemiş. Ölmeyen Albertina'nın, Sanatla doğması güzel bir sondu.

Sevgi Çifter:

Saklambaç Oynuyorduk Zaman'la adından da anlaşılacağı gibi zamanla sorunu olan bir kitap. İlk kez tanıdığım bir yazar Yasemin Yazıcı. Aslında Tekgül Arı'nın Kobane için derlediği Taşa Fısıldayan Öyküler kitabındaki öyküsünü okuduğumu, Youtube söyleşisini dinlediğimde anımsadım. Murat İçin, diye başlayan romanın ithaf kısmı bir ağıt okuyacağımız izlenimini verdi. Bir zamanlar yaşayanlar için, evrensel bir mutluluk dünyasını arayanlar için yazılmış bir ağıt. Öyle bir ağıt ki çocuklar okuduğunda yalnızlık hissetmesinler...

Romanın ana karakterinin yaşadığı zamanı Yanılsama Çağı diye adlandırıyor yazar ve söze

“Biz kaç kişiyiz Melike?” diye sorarak giriyor. Sonradan anlıyoruz ki Melike yaşadığı ana kadar içinden geçtiği tüm zamanların Melikeleriyle ayırtıramamış yolunu. İlerleyen sayfalarda; çocuk Melike ve yetişkinliğe adım atmak üzere olan genç Melike, içinde bulunduğu zamanda yaşayan Melike'nin sık sık yoluna çıkıyor. Daha doğrusu yaşanan zamanın Melike'si sık sık eskiden olduğu Melikelerle karşılaşılıyor.

Tüm Melikelerin başka zamanların kahramanı olduğunu belirtiyor, şimdiden çok geçmiş zamanın koridorlarında yaşayan Melike:

“ Hepsi de kendini Melike sanıyor. Oysa tüm Melike'ler başka zamanların başkahramanı. Nedense hepsi şimdiki yüzümde arıyor kendini. Şimdiki yüzümse, kendine çekilip soruşturmakta hayatı.”

Geçtiği zamanlardaki kimi Melikelerden sorumlu olmadığına dikkat çekiyor ve

“... Kurtarabildiğim kişiliklerimle varım..... Yaşarken, kendimiz olmadığımız anlar vardır,”

diyor. Çocuk Melike'nin annesi ile karşılaşılıyor sonra. Yaşamın getirdiği sıkıntılar ve kısırlımlık duygusu ile annenin –çoğu annenin yaptığı gibi- öfkesini Melike'ye yönelttiğine tanık oluyoruz.

“Pişmanlıkları öfkesini artırdı, öfkesi pişmanlıklarını.”

diyor şimdiki Melike. Oysa çocuk Melike anlayamıyor annesinin öfkesinin neden sürekli kendine yöneldiğini. Elin bir tene vurmasının sesinin, tenin kızarmasının acısı doluyor minik yüreğine. Oysa kendine göre haklı gerekçeleri var annenin. Öteki için terk edilmek, bir çocuğu tek başına yetiştirmek zorunda olmak, toplum baskısı, namus algısı... Öfkesini haklı bulsa da anne, her öfke nöbetinin sonrasını ağlama krizleri izliyor. Melike'nin güzel çocukluk anısı olarak, anneannenin yemek kokuları bellekte sadece. Bir de baba özlemi.

Evrensel mutluluğu arayan (ki yazar sık sık bunu yineliyor) 68 kuşağından birkaç kişiyi tanıdığımız romanın diğer karakterleri; Melike'nin kocası Kamer, kızı İpek, Kamer'in sevgilisi Simay ve arkadaşları Yekta. Tabii bir de romanın sonlarında karşılaştığımız Zeycan. Roman bu kişilerin üzerinden kendi anlatımları ile ilerliyor.

Evrensel mutluluğu aramanın zamanı geçip şimdinin zamanına gelene kadar, Kamer'in zamana uyum sağlamakta zorlanmadığını, hatta maddi olarak hayli yükseklerde olduğunu, zamana uyumunu pipoyla pekiştirdiğini anlıyoruz. Kamer düşüncelerinde hep haklı konumda. Vicdanı zaman zaman kendini rahatsız etse de Simay'la olan beraberliğini hak olarak görüyor. Melike'nin bir düş sarmalında yaşamasının bu yola girmesine etken olduğuna, zoraki bir beraberlik yürüttüğü Melike'den, onu yalnız bırakmadığı için ayrılamadığına inandırmış kendini. Evli olmanın getirdiği konforu ve çevreye karşı sağladığı rahatlığı, böylesi inanışlarla perdeleyen birçok erkek gibi. Ben bir şey yapmayayım, karşı tarafın hamlesinin bekleyeyim ki, toplum nezdinde ben değil o suçlu olsun. Mağdur olan hep ben olayım...

Simay da Melike gibi parçalanmış ailede büyümüş. Annesi ve babası ayrı ayrı yaşamlarını kurarak yeni çocuklarını büyütürken, Simay çocuk denecek yaşta kendi yaşamını kendisi kurmak zorunda kalmış bir kadın. İsteddiği her şeyi yapabileceğini ve özgür olduğunu zanneden insanlardan biri Simay. Bunun için de sık sık kendine özgür olduğunu hatırlatıyor. Ancak Kamer'in çekim alanının dışına bir türlü çıkamıyor. Kamer'in kendini Melike'den bağımsız hissettiği son anda da hiç sorgulamaksızın Kamer'in yanında yer alabiliyor.

Kızları İpek ise henüz onbeşinde. Babası ve annesinin geçmişine tamamen yabancı olan bir genç kız İpek. Tek tutkusu bale olan, boyunun kısalığından yakınan, ne derler zamane

gençlerinden. Babası ile ilişkisinin normal olduğunu gözlüyoruz İpek'in. Annesi ile o bağ kurulamamış. Melike kendi annesi ile olan bağının kopmamasını istediği için, annesinin adını verdiği kızı ile bir türlü yakın olamıyor. Düşlerinde kuruyor gerçek yaşamda kuramadığı anne-kız yakınlığını. Annesinin kendisine göster-e-medığı yakınlığı düşlerindeki kızına taşıyor. Bir de ilk gençliklerinde Kamer'in zamanın ruhuna henüz tam ayak uydurmadığı zamanlarda, henüz düşler dünyasına geçmediği, İpek'in bebekliğinde kalan zamanların yakınlığını, neşesini anımsıyor. Bunlar yetmiyor tabii ki İpek'e. Bir zamanlar çocuk-genç Melike'ye yetmediği gibi.

Yekta, Melike'nin vazgeçilmezi. Onu en çok anlayan, onun en çok anlayabildiği kişi. Geçmiş ile bugün arasına sıkışan, bu sıkışıklıkta boğulan usta bir oyuncu. Konuşmadan da anlaşılabilen bu iki dosttan Melike kendi dışındakileri anlamaya çaba gösteriyor. Bu çaba zaman zaman çevresindekilere hak vermeye itiyor Melike'yi. Yekta ise asi ruh. Hak vermek bir yana tahammül bile edemiyor yaşananlara, yakınında yaşayanlara. Yüzünü bir palyaço gibi boyuyor ve son oyununu oynuyor Yekta. Ve biz hiç bilemiyoruz Kamer'in iddia ettiği gibi birbirlerini sevgili olarak sevip sevmediklerini. Bildiğimiz tek şey, birbirlerini çok iyi anladıkları ve çok iyi dost oldukları ve birbirlerini çok sevdikleri.

Zeycan bir örgüt militanı. Kendinden sonra gelen beş kardeşine bakmanın yanı sıra tarla işleri, hayvan gütmeye, evi çekip çevirmek zorunluluğu, çevresindeki diğer kadınların da başka yaşamları olmadığını görmesi bir erkeğin peşinden dağa çıkarmış Zeycan'ı. Yani dağa çıkış nedeni erkeklerden farklı. Dağda erkeklerle eşitlendiğini görmüş (öyle mi gerçekten) ve pişman olmamış hiç.

Karakter yorumlarının ardından, romanın sonunda Melike'nin dağda kayboluşu ve duyumsadıkları Peygamberin Son Beş Günü'nü ve Rahmi Sönmez'in karlar içindeki çırpınışlarını anımsattı bana. Her iki karakter de şimdiki zamanla bağ kurmakta zorlanarak, geçmişin gölgesinde bir başka deyişle geçmiş zamanda yaşıyorlar ve sonunda mutlu oldukları zaman diliminde yitip gidiyorlar.

Yazar isimleri özellikle mi seçti bilmiyorum ama Kamer'in anlamı ay, Simay'ın anlamı gümüş gibi parlak ay, Yekta'nın anlamı eşi benzeri olmayan, Zeycan'ın anlamı, cana yakın olan kişi olunca ve ayın yeniden doğum ve ölümü, sürekli bir yenilenmeyi sembolize ettiğini göz önüne alırsak, pek de tesadüfi olmasa gerek diye düşündüm.

Sözçalan karanlık'ın kimi öykülerinde yazarın gazeteci kimliğinin izlerini gördüm. Bazı öykülerde ise çok şey anlatılmak istendiği için öykünün odağını kaçırdım. (Tek öyküde vurulma, şehitlik, tecavüze uğrama, çocuğun kendini asmaya zorlanması gibi) Deneysel metinlerin (Albertine kaybolmadı) de olduğu Sözçalan Karanlık'taki kimi öykülerde tanrısal anlatım ile başlayıp birinci tekil şahıs anlatımına geçilmesi okuma gücünü yaratırken, öznesiz paragraflar ve paragraflar arasındaki bağlantı kopukluğu (tabii ki bana göre) okumamı bulmaca çözmeye çevirdi. Kim bilir belki de yazar 13 isimli öyküsünde olduğu gibi okurunun da bulmaca peşinde koşmasını istemiştir.

Feride Cihan Gökten:

Biz kaç kişiyiz Melike?

Hangimiz sensin?

Bu iki satırla başlayan oldukça samimi bir iç döküşle devam eden bir anlatı,

Kitap anlatım dili oldukça durağan...sakince okunabiliyor. Karakterlerin isimlendirilmesi bence çok başarılı değil. Bu kitapta ilk önce bunu düşündüm. Simav ve Kamer... ilk paragrafları

okurken cinsiyetleri karıştırıyorsunuz üstelik de bir roman kahramanı olarak bana itici isimler gibi geldi. Bilmem sizler ne düşünüyorsunuz bu konuda?

Melike ve Kamer evli. Simav Kamer'in sevgilisi. Melike'nin çocukluğu var küçük Melike .. Küçük Melike mutsuz bir anne/ babanın çocuğu...(başka bir kadın var)

Kısaca Melike çocukluğu da mutsuz erişkinliği de. Romanın gidişatında farklı figürler de var. Yekta, kayınvalide (Kamer'in annesi), İpek, Zeycan ...

Saklambaç oldukça kolay okunan, samimi bir kitap. Siyasi ve ruhsal çalkantıların içinde kalan bir toplumsal kesit sunulmuş. Ayrıca dediğim gibi kişisel bir iç döküş olarak da değerlendirilebilen bence çok da derinliği olmayan yer yer klişelere yer veren bir roman

Yasemin Yazıcı'nın Sözcüalan Karanlık'ı nı tam olarak okumadım. İçinden üç öykü okudum. Benzetmeler, anlatım dili güzel. Diğer öyküleri de okumam gerek.

Sema Demirsoy:

Farklı bir kadın kurgu romanı ve hayat-ı güzelleştirmek uğruna kendilerini kurban edenleri anımsatma aynı zamanda.

İki kadın kahramandan Melike yakın ilişkilerinde sorun yaşıyor iken " Ellerimiz yok mu bizim?" bölümünde yitik zamanda kaybolup yalnız kalıyor. Daha sonra kendi seçtiği bir zamanda ölümden kaçan Zeycan isimli kadın karakterle dağdaş olarak kendi sonuna gidiyor.

126.sayfada "Tüm savaş ölüleri üzüntümüzdür, hep ağlarlar mezarlarında...her savaşta bu kimsesiz ölülerin gözyaşlarının sesini işitirim...tum ölülere haksızlık edilmiştir. Bu yüzden tüm savaş ölüleri durmaksızın ağlarlar zamansız ve nedensiz bırakıldıkları cennetlerinde...tumceleri okuru savaş dehşetiyle başbaşa bırakan unutulamayacak tümceler...

Sözcüalan Karanlık Öykü Kitabı

İlk ve kitabın adını taşıyan son öykü sözcüklerin, düşüncelerin, edebiyatın anlamını sözcüklere taşıyor. Merhamet duygusu yönünden insanoğlunu eleştiren ikinci öyküden sonra "altın zincir" öyküsünde kadının tutsaklığı ele alınıyor. Daha sonra hayatın yorduğu, iç sorgulamasını yapan bir kadın ve kaplumbağa metaforunun kullanıldığı dördüncü öykü geliyor. Beşinci öykü Hülya isimli kızın dramı ve aile kurumuna eleştirel bakış var.

"Ben Albertine,Kaybolmadım!" öyküsü Proust sevenler için bir hediye öykü gibi; tutsaklıktan bağımsızlığa ters köşe yapıp okura umut veriyor.

Yedinci öykü aile içi şiddet öyküsü sekizinci öykü çocuk istismarı sorununa ayna tutuyor. Kurgu ya da gerçek dokuzuncu öykü bir cinnet öyküsü. Onuncu öyküde bir annenin çaresizliği ve üzüntüsünü sardunya çiçeği eşliğinde anlatıyor yazar. Kobane olayları ve bir aile dramının anlatıldığı onbirinci öyküden sonra gezi eylemlerini anımsatan,o günlerde yaşıyormuş izlenimi veren onikinci öykü geliyor.

Sözcüklerin gücüne dair son öykü ile eseri bitiren Yasemin Yazıcı karanlığa bir mum dikmeyi başarmış.

Öge Çaldıran:

"Romantik miyiz ? Kahraman mı ? Kurban mı ?("sh.176) sorusunun peşine düşmüş roman.

Melike, ıssızlıkta, düş gezgini bir kadın, çocukluğundan başlayıp olgun bir kadına dönüşüne

kadar geçen zamanlar, mekanlar, insanlar .

Yola beraber çıkıp kaybettikleri, saklanıp gidenler, değişenler...

Başka başka çocukluk anılarından beslenen, nerede kim, olduklarını hala arayan kahramanlar, ülkenin çalkantılı dönemleri (hiç bitmeyen) gibi çalkalanıp duran savrulan görece yol katetmiş kahramanlar.

Yorgun,kalbi kırık Melike;

Başlarda kızgın anne, uçarı baba, anneanne, dede ,babaanne ile mahallesi sonraları kocası, kızı, hayatı köşecigine sığdırmaya gücü yetmeyen"işlik"diye tanımlanan masası gidenlerin izlerini hapsetmiş, ruhunu yansıtan masası, koltuğu sigarası ve düşsel gezintileri bitmeyen Melike.

Dağda kendiyile kalınca aklımı kaçırdı yada kendine geldi ,diyebileceğimiz Melike.

Genç bedenlerde yaşam coşkusunu arayan eski sosyalist eski idealist, ailesine bağımlı,kızına düşkün, annesinin düşü, Simay'ın düş evine sığınan, Melikenin devinimsiz varlığından bıkkın, zenginlik kokusu üzerine, evine,sinmiş Kamer.

Yekta, sanki Melikenin ruh eşi, onca kaybedişe kendini kaybederek sarsıcı bir selam çakan Yekta. Her biri ayrı düşlerin gerçekliğine sığınan anneanneler, babaanneler, varlığını başka birinde gerçekleştirme bilgisine hapsolmuş kadınlar.

Ülke gibi, yeniden başa saran hikaye, kent soylu kahramanlardan farklı yaşam deneyimi benzer bir sona bulaşan çocuk Zeycan.

Bir akıl oyununda kaybolmuş yaşadığı dünyanın yercekiminden kurtulmuş kalabalık Melike (sh177)ile o dağda o mağarada kalakalmış, sıkışmış Zeycan.

Her yok oluş yeni hayatlar bırakır (m) geride (sh194)

Sorusuyla sonlanan akıcı, kurgusu yorucu olmayan, sıradan insanların anlaşılır bir dille anlatıldığı bir roman.

Bedenlerin altı bahar üstü ölüm (sh224)derken umutsuzluğa meyilli, ülkenin tekrar tekrar sahnelenen tıpkı Yekta'nın yazıp evde Melike ye oynadığı oyun gibi" bütün seslerin birbirini yok saydığı ruhunu arayan bir ülke " anlatılan .

Sözçalan Karanlık kitabındaki öykülerin her biri ülkenin sinir uçlarına dokunan insanı tüm bunları yaşayan insanlar aramızda ve bir okadar uzağımızda hissine götürüyor hafıza yeniler gibi yüzleşme gibi. Bazı öyküler okuma zorluğu yarattı bende ama genelde sevdim yazarı ve yazdıklarını. Dünya büyük bir adaydı sularla çevrili o atlasta diyen Türkiye gerçeğini can yakan olayların insanların dünyasını yalın aktaran bir yazar, bir anlatım.

Yasemin Yazıcı ile tanıştım teşekkürler .

Beyda Tozman:

Ben de yazarla ilk defa "Saklambaç Oynuyorduk Zamanla" kitabını okuyarak tanışmış oldum. Kurgusu,dili çok hoşuma gitti.keyifle okudum. Romanda en çok dikkatimi çeken hangi döneme denk gelirse gelsin "çocuk Melike,çocuk Melike'nin annesi,genç Melike,yetişkin anne Melike, çocuk Simav, yetişkin balerin Simav, çocuk ipek, balerin olmak isteyen genç ipek" karakterlerin yaşadıkları evrelerde karşılaştıkları sorunlar ve üstesinden gelme biçimleri oldu.kimi ağladı namusunu korumak için evlenmedi,kimi erken yaşlarda tek başına hayat kurup devam etti,kimi politik mücadeleden uzaklaşıp aile kurup kendini bulmak için tek başına kulağında muzikle zamanla saklambaç oynadı, kimi balerin olma hayalleriyle var olmaya çalıştı.icinde buldukları psikoloji ve var olmayı seçme biçimlerinden çok etkilendim.

Nilhan Tuncer:

Karakter isimleri bana ilginç geldi ve araştırınca , Kamer arapça ay demek bunu biliyordum Simay da türkçe ve gümüş gibi parlayan ay demekmiş. Çok hoşuma gitti anlamı. Bilinçli bir tercih yapmış yazar sanki.

Figen Uyguner:

Romanda zamandaki gelgitleri içinde kulaklığı ile masanın ucuna sığınan Melikeyi ve yaşamını sorgulamasını okuyoruz. Melike gençlik dönemi yaşamında kilitlenmiş görünüyor. Ölümlerle ve acıyla çevrili olmasına rağmen o hayat mutlu olabildiği tek zaman dilimi belki de. Aynı zamanda ölen arkadaşlarının yükünü, bugünkü hayatı ile dünün yaşamı ve hayalleri arasındaki o korkunç uçurumu derinden hissediyor ve bu yükün altında adeta eziliyor.

Bunca sevgili insanın hayatı kayıp gitmişken bugün yaşıyor olmasının ve yaşadığı hayatın mağcubiyetini duyuyor. 68 kuşağının da 78 kuşağının da yabancı olamayacağı duygular bunlar.

Bu dramı yaşayan Melike naif ve hümanist bir yerde duruyor. Kamer de aynı şeyleri yaşamış olmasına rağmen onun hayattaki duruşu tamamen farklı. Bugünü ile gayet uyumlu ve hatta şansının yaver gittiği duygusu içinde. Melike'yi anlamaya çalışmak yerine, ona acıdığını ve yük olarak algıladığını görüyoruz.

Öte yandan aşık olduğu kadın ile başka bir yaşam hayali kuruyor. O da daha geniş de olsa kıramadığı başka bir çemberin içinde yaşıyor. Sonuçta yine bütün o hareketsizliğine ve sessizliğine rağmen çemberi parçalamayı başaran Melike oluyor.

Oldukça çarpıcı ve bazen insanı sarsan öykülerden oluşan bir kitap olan "Sözçalan Karanlık"ta ise alnızlık, ötekileştirme, yabancılaşma, şiddet, yalnız bırakılma gibi konular bireysel ve toplumsal olarak irdelenmiş ve oldukça net bir biçimde ortaya konulmuş. Yazarın imgelere ve zaman zaman gerçek üstücülüğe varan dili anlamı örtmediği gibi güçlendirmiş.

Konserve duygular; insanın sıkışmışlığını, kendi duvarlarını aşamayışını, kurduğu küçücük dünyaya sığmaya çalışmasını, yalnızlığına sıkı sıkıya tutunurken, umutla uzatılacak bir eli beklediğini anlatırken, insanlık hallerini de sorguluyor. Çaresizlik duygusunu insanın nasıl kendi eliyle yaratılabileceğini gösteriyor. İçi çöp dolu bir evde olsun olmasın insan hareketsizliği ve sessizliği seçtiğinde kurguladığı hayatın mahkumu oluyor.

'Bi anda' öyküsündeki şiddetin boyutu insanı sarsıyor. Kadının şiddeti karşılaştırıp babasının şiddetinde iyi bir yan bulması ise iç acıtıcı...

'Ayı' ve 'Solgun Sardunya'yı da saymak istiyorum. Şiddet öykülerinde; şiddetin hayatımızın içinde çok güçlü bir şekilde var olduğunu görüyor ve şiddet görenlerin sıkışmışlığını yargılamadan kabul edebiliyorsunuz. Şiddetin mağdurlarla değil, şiddet uygulayanla ilgili olduğunu apaçık gösteriyor.

Ben Albertine Kaybolmadım, Adını Arayan Rüzgar, Kaplumbağanın Kadını öykülerini de saymak istiyorum. Değişik denemelere açık bir yazar olduğunu görüyorum.

Kobane öyküsünde (Aynı Toprağın Renginde) 'Saklambaç Oynuyorduk Zamanla' romanındaki ürkek ve kararsız Zeycan'ın yerine son derece kararlı ve dik duruşlu Asmin geçiyor. Sanırım bu yıllar içinde yazarın bakışındaki değişim biraz da.

Son olarak öyküleri ve öykü dilini romanından daha çok sevdiğimi söylemeliyim.

İstanbul Okuma Grubu

Havana Öngeoğlu:

Merhaba arkadaşlar gündemim çok yoğun kitaplar hakkında yorum yazamadım. Hem roman hem öykülerini okudum. Bildik konuları kendi tarzında matematiği çok güçlü kurgusuyla ağır konusuna rağmen akıcı ve okuyucuda merak uyandırmaktadır. Dilini, metaforları, zamansal geçişleri çok beğendim.

Cevat Onursal:

"Eldivenin tekinden mağaraya uzanan yolculuk."

Yaşadığı toplumun gerçeklerini canı pahası da olsa alt edebileceğine inanan idealist bir kuşağın içinde yer alan Melike'nin, travmalar içinde geçmiş çocukluğu, sonrasındaki düş kırıklıkları üzerine inşa edilen yaşamı etrafında kurgulanan, bir kuşağın eleştirisi/ özeleştiri romanı.

Bir yanda bu yenilgiden onulmaz yaralarla çıkan Melike ve Yekta, bir yanda sanki bu yenilgiyi yaşamamış, okura hiç de yabancı gelmeyen ne ki ,ideallerine yabancılaşan Kamerler, Melihler, Ajlanlar, Osmanlar...

Melike'nin, babasının ortadan yok oluşuyla başlayan ve eldivenin tekinde simgeleşen güven arama yolculuğu, güzel ama "korunaksız", "iki yüzlü ev" durağında düş kırıklığı ile sonuçlanınca "güzelim evi" terk edip "korunaklı" bir mekanda, bir mağarada, kimine göre "terörist ", kimine göre "gerilla" Zeycan'la kesişmesiyle son buluyor.

Melike sadece, dağa çıkan, Filistin'e giden kod adı belki de Zeycan olan 68'li gençlerden biri olamamanın dayanılmaz ağırlığı ile, belki de, Tezer Özlü'nün dile getirdiği "Ölüyorum, devrimci mücadeleyi bensiz sürdürün"ünde olduğu gibi düşünle gerçek arasında yaşarken, içiçe geçmiş zaman diliminde de, kâh anlatan, kâh anlatılan kişi olarak da okura yoldaşlık ediyor.

Sıradan bir figür olan tezgahhtar kızı roman kahramanıymışcasına çözümlenmesi; psikoloğa giden palyaçoju çağrıştıran ,ölümü palyaço makyajıyla kucaklayan Yekta'sı, romanın göz ardı edilmemesi gereken ayrıntıları oldu benim için.

Evlilik kurumunu da sorgulayan kitap, dünya görüşü nedeniyle, "Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir" tezini peşinen kabullenmesi gerekenlerin bile ucu kendilerine dokunduğunda savunduğu hayat felsefesine ters düşen tavırlar sergilemesi, neyi ne kadar içselleştirdiğimizin bir göstergesi olmalı.

Yer yer anlatım bozukluklarına rastlasam da, şiir tadındaki cümleleriyle, aforizmalarıyla, çok tanıdık gelen, hiç de abartılmadıklarını düşündüğüm roman kahramanlarıyla severek okuduğum bu kitap, hep aklımda olan şu soruyu bir kez daha ete kemiğe büründürdü, "Çocuğunun adını Devrim koyanlar neden devrimi evlatlıktan reddetti ya da adı Devrim olanlar neden reddi miras talebinde bulundu? "

Mehtap Uygun:

Yasemin Yazıcı'nın bu iki kitabından önce ilk kitabı olan Kaybolan Kasaba'yı okudum. Bu kitap ve Saklambaç Oynuyorduk Zamanla kitabında da kendine fazlasıyla dönük ve çevresindeki insanların duygularından soyutlanmış bir kadının sancılarla dolu yaşamını anlatıyor. Bu kitapları

okurken ben de daha önce belli bir dönemin bedel ödeyen bireylerinin yaşanmışlıklarını ve travmalarını anlatan kitaplar okuduğumu düşündüm.

Bendeki duygusu ise yazarın bu dönemsel yaşanmışlıklara ilgili olarak çok fazla kendine acıma duygusu yaşadığı ve yeterince anlaşılmadığı konusunda ısrarcı olması. Öte yandan yazarımız bu kendine dönüklük durumundayken aynı zamanda kendini bu tutumuyla ilgili olarak sorguluyor olması da önemli elbette. Öykülerini daha çok sevdim, insana ve yaşadıklarına kafa yoran, duygusal bir bakış açısıyla yazılmış. Ayrıca yazarın akıcı ve temiz bir dille yazdığı eserleri okumak da büyük keyifti.

Semra Kılıçtepe:

Daha önce Yasemin Yazıcı'nın kitaplarını okumamıştım kendisiyle yeni tanışıyorum. Tatilde olmama rağmen zevkle okudum.

Yazar sanki Türkiye'nin su anda da içinde bulunduğu şartlarda bir uzlaşma arıyor gibi geldi bana. Zeycan'ın öldürdüğü askerle ilgili duyguları bir taraftan örgüt içinde onu gururlanırsa da diğer taraftan bir vicdan azabı çekmesi, gene Zeycanın dağa çıkması, ailesinden göremediği ilgisizlik yüzünden, dağdaki kızların mutsuzluğu, 68 kuşağının halk tarafından tam anlaşılabilmesi gibi. Sonra aile içi ilişkiler, kim haklı sorusu. Kamer gerçekten çok mu haksız Melike gibi düşünmediği için? Peki Melike kime aşık, Kamer'e mi Yekta'ya mı? Bence Yekta'ya, neden Kamer'le evleniyor, örgüt içindeki hiyerarşi mi onu buna iten? Sümey ve İpek'in bale tutkusu bir tesadüf mü? Simay'ı evli bir erkeği sevdiği için suçlayabilir miyiz?

Bu arada kitabı okurken zaman zaman ben de eski abilerime dönüp çocukluğumla, gençliğime karşılaştığımı itiraf ediyorum ...

Tabi yazar sonunu bize bırakmış Melikeyi dağda öldürebiliriz veya geri gelir peki o zaman bir akıl hastanesine mi kapatmalıyız? Kamer ve Simay ne olacak?

Fatoş Öcal:

Melike' nin yaşamla bağını koparan, coşkusunu bir mağaraya sıkıştırmaya çalışan şey ne idi? Kamer kendisini neden Kafka'nın böceği gibi hissetti? Yekta kendisini asarken neden yüzünü palyaço gibi boyadı?

Melike, İpek, Simay bir yanda Zeycan bir yanda. Sadece "dağ" diyerek bir halkın kaderinin anlatımını başarılı buldum ama sanki eksik bir şeyler kaldı.

Belki de biz mi tamamlayalım istedi. Bilemedim .

Kamer mi, Yekta mı? Simay mı, Melike mi, İpek mi, Zeycan mı?

Sorular çok.

Teşekkürler Yasemin yazıcı.

Bengü Aksoy:

Sözçalan Karanlık'taki öyküler:

1. Ada Su Atlas: Basılan Köyler, insanın insana zulmü, mutluluk için kitap-belki de bir kaçış yolu- okumak, Kimsesizlik Ada olmuş, çaresizlik sarmış her bir yanını su olmuş, Dünya üzerinde kimsesiz, yersiz, yurtsuz, çaresiz Ada Su Atlas olmuş.

2. Konserve Duygular: Çöp evde, annesinin ölmüş bedeni ile yaşayan beş yıl önce eşinden

boşanmış, işinden olmuş bir İngilizce öğretmeninin dramı, “anlamak istiyorum yalnızca; bir yerinme içinden geçen. Keşke konuşabilseydik, siz tuğlaları örmeden önce. Pişmanlık gibi bir şey mi? Hayır, tam o da değil. Yazıklanmıyorum bile.

3. Altın Zincir: Yalnız yaşamayı seçen bir kadının yaşanmamışlıkları- belki de kendi yalnızlığını artık sevmemesi-için bir erkeğin ve bir çocuğu ardında bırakmış hissiyatı, bir altın kolyeye bağlanmış küçük umutlar.

4. Kaplumbağanın Kadını: Hızlı olmakla övünen bir kaplumbağa, kendini bacalarının gücünün verdiği özgüvenle erkekliğinin gücü ile birleştiriyor, özdeşleştiriyor. Bir kadının onu bulup sahiplenmesiyle insan hayatına dahil oluyor. Adam ismi konan kaplumbağa insan adı taşımasıyla başkalaştırıcı bir duygu yaşıyor. Kadınla yakınlığı hoşuna gidiyor. İnsan dışısını inceliyor, gözlemliyor. İnsansı duygularla kadını seven kaplumbağa onun hep birini beklediğini anlıyor. Beklenen özlenen olmak için yanıp tutuşuyor. Hayatını -bir insana tutkuyla bağlanarak-hatalarla tüketiyor.

5. Day Day Amcanın Otel: Aile sorunları, sorunların ortasında bir kız çocuğu, herkes kendince haklı, en çok da ilgi bekleyen çocukluğu heba olan Hülya haklı.

6. Ben Albertine, Kaybolmadım: Özgürlüğü uğruna insan sevgisinden, sevdiğinden vaz geçer mi? İlginç bir cümle “Bir efendinin görev ve yükümlülükleride, tıpkı hakları gibi iktidarın bir parçasıdır” “her kadın, bir erkeğin üzerindeki gücü ne kadar fazlaysa, gitmenin tek yolunun da kaçmak olduğunu hisseder”

7. Ayı: Şiddet gören bir kadının duygularını yansıtan bir öykü. Çalışma hayatında çok gördüğüm bir olgu. Son zamanlarda o kadar çok duyuyor, görüyor ve yaşıyoruz ki. Kadının kocasına yaşadıklarını yanılısama olduğunu istemesi ve ayı imgesi ile özdeşleştirilmesi.

8. 13: Dayısının tecavüzüne uğrayan, Anadolu’da sıklıkla yaşandığını bildiğimiz ama istatistiklere intihar olarak giren olgu ete kemiğe bürünmüş halde karşımıza çıkmış, ziyan olmuş bir kız, umutlar, gelişmemiş toplumdaki kadın

9. Bi’anda: Bu öyküyü okuyunca aklıma şu geldi “sakin, sessiz, yanımızdan geçip giden, başkalarına karşı başını eğik tutan, omuzunu düşürüp cevap veren kaç kişi potansiyel olarak bir anda ani bir öfke dışı vuruşuyla katil olabilecek bir kişiliğe sahip?

10. Solgun Sardunya: Zihinler değişmedikçe ister Anadolu’da bir kasaba ister büyük şehir isterse de Almanya’da bir yer olsun yapılan her davranış, kültürün biçimlendirdiği davranış ve zihin kalıplarının hükmü altında kalacaktır. Öyküde de “solgun bir sardunya” da filizlenen yenilenme, düşünme kalıplarının dışına çıkma “sevme, sevilme” isteği bir kadının sakat kalmasına ve ailesinin dağılmasına, körpeçik hayallerin yıkılmasına şahitlik edecektir.

11. Aynı Toprağın Renginde: yazarın da ifade ettiği gibi insanlar kendilerini sorulara asıyor, acının rüzgarında usul usul sallanıyor. Cevapsız sorulara, sessizlik hâkim hala..

12. Adımı Arayan Rüzgâr: Gezi rüzgarının hikayesini gezi olaylarını seyriyle birlikte izliyoruz.

13. Sözçalan Karanlık: Diyecek bir şey yok..

Ayşen Mert:

Yasemin Yazıcı ile bu iki kitap sayesinde tanıştım, Saklanbaç Oynuyorduk Zamanla kitabını 3-4 ay önce okudum, tekrar etmedim, kitap ile hatta yazar ile ilgili çok bilgi yok internette, bu sefer kitabın bende kalan izleri ile katılmak istedim, rahat okuduğum ama benzerlerini de

okuduğum bir kitap idi, yeni bir şey ile karşılaşmadım, aklıma mağara bölümlerini okurken, birlikte okuduğumuz Mehmet Uzun kitabı geldi, Melike geçmişi ile yaşadıkları arasında kendi iç huzuru için gidip gelen biri, mutsuzluğunun kaynağı mı sonucu mu önemli, mutsuzluk tedavi ve telafi edilebilir mi? Bence çok kişi için sorun bu, neden ille de kalıcı, hem de hatırdaki kalıcı mutluluk yaşama sebebimiz?

İlk okuduğum öyküleri biraz karamsar ve karanlık buldum, metafor çözümlemesi şıppadanak olmadı, ama Ayı öyküsü kesin ve net, okumaya başlarken ayı kişisini tereddütsüzce çözdüm.

Yasemin Yazıcı röportajlarında okura göre yazmadığımı, kendi okur kitlesinin kendiliğinden oluşmasını istediğini belirtiyor, minareye göre kılıf yazmalarını ben de şezlong kitabı grubunda değerlendiriyorum. Bana göre yazar yazdıkça açılacaktır, metaforlar için öyle ip uçlarını satır aralarına saklayacak kiii bizde “buldum, buldum!!” Sevineceğiz.

Taze kitap bitirmiş okurlara karşılık eskiden okumuş olarak aklımda kalanlar bunlar, kitaptan bağımsız, yazarlar anlatmak için mi anlaşılacak için mi yazarlar, kurgunun ayağı yere bassa nerde durur? Basmasa nereye tutunur?

Şükran Şenol:

Yazarın kitaplarını ilk defa okuyorum. Kitabı okurken nerdeyse bütün paragrafların altını çizmek istedim. Yazarın kendine has bir dili ve cümleleri vardı romanda. Roman süregelen yakın tarihimizde yaşanan olaylar karşısında insanların duruşlarını anlatıyor. Roman kahramanı aslında 68 kuşağı olayların içinde olmasına rağmen duyguları, düşünceleri yaşam karşısındaki davranışları aslında aynı düşüncede olan insanların çoğu zaman hissettiği düşündüğü ve gösterdiği davranışlardı.

Aslında anlatılan altı çizilen konular her dönem içinde geçerliliğini koruyor. Kitabı okurken fark etmeden yazılanla kendi düşünceleri arasında sürekli bir sorgulama içine giriyor. Kitabın çoğu paragrafların unutulmaması gereken ve altının çizilmesi gereken bilgi niteliğindedir. Basit bir diyalogda geçen cümleyi sorgulamadan düşünmeden geçemiyorsun. Çok zamana yayılarak düşünülecek belki yeniden okunabilir.

Ayrıca kitabı okuma süreci boyunca Tahsin Yücel'in “Peygamberin son beş günü “ roman karakterinden Rahmi Sönmez'in davranışlarını düşündürdü bana. Hayata tutunamayanların başka bir biçimiydi.

Roman Melike ile başlıyor. Melike devrimci düşünceye sahip 68 kuşağından olup 12 Eylül dönemini de yaşamış evli ve bir çocuklu kadındı. Zaman geçtikçe değişen yaşam koşullarına uyum sağlayamıyor. Çünkü düşündüğü gibi yaşayamıyor. Kendisinin de içinde bulunduğu akıp giden yaşam ilişkileri ona çok yabancı geliyor. İçinde bulunduğu yaşama biçimine karşı direnirken eski günlerinden gençliğindeki yaşadıklarından güç almaya çalışıyor ama bu arada da dış dünyaya tamamen kendini kapatıyor. “Benimkisi susmak değil. Susmuyorum. Benimkisi sessiz bir direniş” Kendi iç dünyasında yaşıyor. Kendisinin de çok istediği turistik dağ yolculuğuna kocasıyla birlikte çıkarlar. Tatil sırasında kocasıyla arasında çıkan bir tartışma sonucu uzaklaşması ve kaybolması sonrasında hayalle gerçek arasında geçen olaylarla son bulur.

Kitapta psikolojik sorunlar, kişinin iç sorgulamaları, aile ilişkileri, aşk, toplumsal ilişkiler, Felsefe, vb birçok konuya değinir.

Beğendiğim cümleler

"Bu kadar düşünme boş ver biraz. (Sayfa 8)"

"Onlar ki, ömürlerini geçip giden bir tren yolculuğuna ödünç verdiler; zaten ömür dediğin hayattan ödünç alınmış zamandır. (Sayfa 8)"

"Düşlerin özgürlüğü, hep yanımda kalacak mısın? (Sayfa 9)"

"Dışarı ne denli kalabalık. Kalabalıklar ne denli yalnızlık dolu (Sayfa 44)"

"Önce kim bozuldu... Bizler mi? onlar mı (Sayfa 58)"

"Artık eski seslerimiz bize yakışmıyor (Sayfa 61)"

"sevindirici duyguların en sahicisi istediğini başarabilmektir. (Sayfa 96)"

"Yaşam bir karmaşa. Belki biz düzene soktukça, düzensizliğin düzen yasalarını bozuyoruz."(Sayfa 131)"

Sözçalan Karanlık'taki öykülerinin hepsini de severek okudum. Öyküleri de okurken düşündürücü türdendi. Akıcı bir dili vardı. Hepsini farklı tattıydı sanki en çok hoşuma giden "adını arayan rüzgâr" Ben Albertina kaybolmadım." Her öykü yaşanan ayrı bir sorunu dile getiriyor ve yaşamın bir parçasıydı. Çok yaratıcıydı. Çok yaratıcıydı.

Şebnem Balaban:

Yasemin Yazıcı'nın kitabını ben de ilk defa okudum. Hikâye bildik olsa da, anlatımını beğendim. 70'li yılların zorluklarını, dağılmış ailelerin sıkıntılarını çok güzel anlatmış. Kitabın kahramanı Melike boşanmış öfkeli annenin, dede ve anneannenin yanında geleneksel terbiye verilen zor çocukluk geçirmiştir. Üniversite yıllarında devrimci grup içinde yürekli, duygulu, güçlü bir kişiliktir. Aşırı idealist olması, 68 kuşağının zorluklarının etkisini unutmamış ,o zamanda takılı kalmıştır. Evlendikten sonra kızı ve eşiyle iletişim kurmayan kendi halinde yaşamayı tercih eden hastalıklı birine dönüşmüştür. Kendi dairesinde yalnız yaşaması onu daha da karamsarlığa iter. Yakın arkadaşının ölümü onun eski idealist hayallere dalmasına neden olur. Duyguları tazelenir sonu bulmak ister. Bu onu dağda bir mağarada yaşayıp zamandan saklanmasını düşündürür. Yaşamın ölümle son bulmasını düşünürken, Zeycan diye terorist kızla karşılaşır. Ölümünden kaçan ve ölümü yakalamak isteyen iki kişinin mücadelesini anladan güzel bir kitap.

Şule Dandik:

"Yasemin Yazıcı" kitaplarını ilk defa okudum. Bu yazarla tanışmak beni çok mutlu etti. Bugüne kadar Tanık olduğunuz olaylardan ötürü içimizde biriken duyguları güzel bir yazı tekniği ile dile getiren bir yazar. 68 kuşağının yaşadığı olaylar, acılar.

Hakkını arayan, toplumsal duyarlılığı olan ve bu konuda gerekli çalışmaları yapan kişileri, topluma karşı vatan haini olarak gösteren baskıcı düzeni ifade etmiş. Bir söyleşi sırasında sarfettiği şu cümle çok güzeldi:

"ipi başkalarının boynuna geçirmeye çalışan tek kişinin O ip elbet bir gün onun boynuna geçecektir"

Saklambaç oynuyorduk zamanla kitabına ilk başladığımda, aklıma gelen ilk şey herhalde şizofrenik bir kişi anlatılıyor diye düşündüm Sonradan anladım ki şizofrenik hayatta ayakta durmaya çalışan gelgitleri olan bir kişiymiş Melike.

Boşanmış bir ailenin çocuğu olması geleneklerine sıkı sıkıya bağlı bir anne ile büyümesi gerekli ilgi alakayı görememesi ve sonuç olarak zor bir çocukluk geçirmesi onda derin izler

birakıyor ve onun çabuk kırılmasına neden oluyor Böylelikle büyüdüğünde hayatın güçlükleri ile baş edemez oluyor

Kendi dünyasına çekiliyor hikaye çok güzel anlatılmış sonunda dağa çıkarak Kendini bulmaya çalışıyor eski günlerini hatırlıyor bir terörist kızla orada yaşanan talihsizlikler ifade ediliyor. Dağda yaşananlar biraz gerçeküstü gibi geliyor ise de mutlaka gerçeklik payı vardır diye düşünüyorum.

Sözçalan Karanlık kitabı daha da güzeldi bir takım öykülerden yola çıkarak, ayı, kaplumbağa, Sardunya gibi metaforlar dan yararlanılarak günlük hayattaki sıkışmışlıkla yaşananları, yine de yaşamda bir umut vardır düşüncesiyle dile getirmiş. Suruç ilçesinde yaşananları okurken adeta bir çatışmanın içindeymişim gibi hissettim. Sanki bir film sahnesi izliyordum. Tecavüze uğrayan, Geleceğe dair güzel parlak fikirleri olan, Gençecik bir kızın aile büyükleri tarafından nasıl bir sona itildiğini içim acıyarak okudum. Maalesef bu gerçeklikler ile yaşayan (özellikle doğuda) bir kültürümüz hala var

Son öykü "söz çalan karanlık" Tam da budur dediğim cinstendi o Öykü'yü okuduktan sonra daha da diyecek bir şeyim kalmadı

Bu kadar mı güzel dile getirilir her şey Ellerine sağlık Yasemin.

Merih Sütlaş:

Ben aylar önce okudum kitabı. İlk kez okuduğum bir yazar, 68 kuşağının yaşadıklarına ilişkin değişik yazarlardan biri eserler okuduk, bana da Ayşegül Devocioğlu ve Mehmet Uzun çağrıştırdı.

Kitabın başlarında yoğun olarak kullandığı zamansal gelgitler, içiçelik o kadar iyi kurgulanmış ki metne akıcılık kazandırdığı gibi merak duygusunu da tetikliyor. Oysa konu bildik, adeta yaşananlarla bir hesaplaşma, iyileşmek için dile dökme hali var.

Tek eleştireceğim, açık açık olmasa bile Kamer'i yargılamamızı isteyen anlatı tarzı ve klişeler (genç sevgili, zenginlik, sistem ile uyumlaşma vs)

Belli bir zamanda yaşananlara bu kadar çok takılınca gelecek nasıl var olur? Bu yenilmişlik ve mutsuzluk hali kalıcı hale gelirse başkaları ile birlikte yeniyi yaşamak mümkün olur mu? Bu acıyı başkaları için de yük haline getirmeye hakkımız var mı? Bunlar üzerinde tartışılması gereken konular.

mustafa sütlaş

'yazmanın özü, özgürlük, bağımsızlık arzusuyla doludur. yazmak, özgürlük duygumunu algılamaktır. siz ve hayâl dünyanız, düşünceleriniz, hayata bakışınız hepsi bu özgürlükte kendine yeni kanallar açmaya çabalar. çok söylene geldiği gibi, özgürlük, insanın her istediğini yapması değil, yapabileceğini hissetmesidir.' **yasemin yazıcı**

neden seçtim?

kitabını son okuduğumuz yerli yazarımız **melih cevdet anday**'dı. yazarın **'isa'nın güncesi'** adlı romanını hep birlikte okuduk. dünden geçmişten kalmış bir hikâyenin o zamanda kaleme alınmış ama bugüne de uzanan distopik bir ifadesiydi. ancak o hikâyenin kaynağındaki günler gerçekte yaşanmıştı ve o gerçekliği yaşayanların bazıları hâlâ aramızda. onların hikâyelerinden

birini bize sevgili sevgi soysal anlatmıştı. ancak o günlerde yazılan bir sıcağı sıcağına yazılmış bir yapıtı okuduğumuz “**yenisehir’de bir öğle vakti**”. içten içe çürüyen bir ağacın metaforik anlamı, pek çok farklı durumu ve olguyu düşündürüyordu bizlere. o günleri yaşayanlar ondan daha ağır başka bir darbeyi 12 eylül’de yaşadılar, yaşadık. işte bu iki dönemin arasına sıkışmış olan bazıları da var aramızda, yaşamları o günde de bu günde de değil. o zamanın sonralarında bir zamanda, hem de her ikisine de doğrudan dahil olmamış bir yazarın gözünden anlatan bir romanı da okumanın iyi olacağını düşündüm. kitabı üç yıl önce okumuştum ve aklıma geldi. dahası aynı yazarın o sırada yeni yayınlanan ve sizlerin de okuduğunuz “**sözçalan karanlık**” adlı öykü kitabını da o zaman okumuş ve sevmiştim. buradaki öykülerle, romandaki seslerin koşutlukları, hatta bir devamlılıkları var. çok genç olmayan, ama edebiyat dünyasında da pek popüler olmayan bu yazarı tanımak ve sizlerle tanıştırmak istediğim için kış dönemi okumalarımızı belirlerken seçmiştim bu kitapları, üstüste gelmeleri de hikâyedeki devamlılığı doğurdu..

ne anlatıyor?

kendisiyle yapılan bir söyleşide romanından şöyle söz ediyor sevgili yasemin yazıcı:

saklambaç oynuyorduk zamanla’da melike, aydın, devrimci kimlikli 68 kuşağından ve 12 eylül’ü de yaşamış bir kadın, ancak yeni güncellenen hayata tutunamıyor. zaten gerçek hayat da, böyle tutunamayanların öyküleriyle doluydu. kimi intihar ediyordu, kimi ruhsal sağlığını yitiriyordu... melike de eski günlerinden, gençliğinden güç almaya çalışıyorsa da büsbütün kendine çekilmiş bir kadın. bu zamana uygunlaşamama haline karşın, ruhunda hâlâ eski bir umut onu ayakta tutuyor. gerçekte ise, görünmez gibidir, kızının, kocasının, arkadaşlarının hayatında. ruh arkadaşı yekta’nın ölümünü bile, bir bilici sessizliği ile karşılayan saklı bir direngenliği vardır. o, türkiye’nin batı yakasında yaşanan liberalleşme sürecindeki kapitalist aşırılıklara katlanamıyor. turistik bir dağ yolcuğunda, kocasıyla arasındaki ani gerilim patlamasının sonrasında, bütünüyle kendi düşlerine kaçıp gitmesi, kaybolması ve arkadaşları vurulmuş gerilla zeycan ile karşılaşması, düşünle gerçek arasında yaşananlar... doksanlı dönemlerde, batı tarafındaki devrimci duruşların, liberalliğe savrulmasıyla, devrimci direncin bütünüyle doğuya kayması üzerinden ilerleyen bir kurmacadır.

temel hikâyesi bu. aslında bildik ve tanıdık gelen bir hikâye de denilebilir. **melike**, sevişerek evlendiği, aynı zamanda da politik mücadelede arkadaşı olan **kamer erden** ve biricik kızları **ipek** romanın merkezindeki asıl çemberin bireyleridir. bu çembere değen ve kesişen başka çemberler de var ve onların da her birinin kendi özgün hikâyeleri var. bunlardan birisi, ipek’in eğitimini gördüğü bale sanatının tanınmış uygulayıcılarından birisi olan **simay**. o kamer’in de yanında kendini bulduğu mutlu olduğu, ama onunla yetinmeyen bir sevgili. onun birbirinden ayrı anne ve babasıyla üvey kardeşlerinden oluşan çemberin içinde bir başkası partnerlerinden birisi olan arkadaşı sinemacı **ömer** de var.

melike’nin çemberinin biraz daha genişlemiş bölümünde yine ayrılmış bir başka çift birbirlerinden ayrılmış olan anne babası ve onların aileleri var. o arada o babanın bir “kayıp” olması, hikâyenin hem başka bir ilginç yanı hem de önemli bir metaforudur. evet, bu dünyada pek çok kayıp var ve sürekli yeni kayıplar oluşturuyor bu yaşam bizlere. melike’nin ve kamer’in ortak arkadaşları **yekta bulut** da onlardan biri, bir başka “kayıp” ve romanın bir diğer önemli karakteri.

bu karakterlerden melike yazarının söylediği gibi mutsuzdur. onun mutsuzluğunun kökeni çok eskilere uzansa da asıl sorun artık sadece mekânlarını paylaşır hâle geldikleri kamer’le yaşadıkları iletişimsizlikleridir. ikisi de başka “dünya”ların insanlarıdır artık. aslında melike’nin

bir dünyası olduğu bile soru işareti gibidir. o zaman içinde gezdirdiği melike'yle birlikte kendine ait bir dünyayı aramaktadır. o dünya ise ya geçmişte ya da gelecektedir. sonunda iknâ ettiği kamer'le birlikte gittiği bir dağ gezisinde bir türlü bulamadığı o dünyayı başka bir biçimde kuracak, yaşamını tümünden değiştirecektir. orada karşılaştığı ve gerçek dünyada yaşayan, ama bir başka arayış içinde olan, 19 yaşına geçen sonbaharda giren “zeycan”la birlikte zamanın içinde bir “son”a doğru yeni bir yolculuğa çıkacaklardır.

tüm bu temel hikâye içinde yine insana dair pek çok konu ve izlek var romanda, her zaman olduğu ve bekleneceği gibi: aile, iş, çalışma yaşamının gerekleri, sosyal durum ve konum, aşk, arzu, arayış ve kıskançlık, eğitim, bir şey olma, kendini var etme, bir yaşam kurabilme, sorunlarla başa çıkma, toplumsal mücadele, örgütlülük, sanat, sinema, tiyator, edebiyat, estetik vb. pek çok konunun irdelendiği bir romanın içinde bir görünüp bir ortaya çıkıyorlar ve adeta saklambaç oynuyorlar ve bizi de bu oyuna dahil ediyorlar. üstelik bunlar bir tek bölüm dışında -ama orası da çok güzel bir şekilde yedirilmiştir, hikâyenin içine ve çok da etkileyici bir ifadeyle- aman aman kocaman lâflar edilmeden yazılmıştır ve okuru tüm bunları düşünür, tartışır kılacak şekilde düzenlenmiştir. hikâyeyi sonuna kadar büyük bir merakla okuruz.

nasıl anlatmış?

yazarın biyografisinde de görüleceği üzere edebiyatın şiir hariç hemen her alanında üretimleri bulunan üretken bir yazar yasemin yazıcı. aynı zamanda bir senaryo yazarı olması, dahası bu hikâyeyi anlatmaya ilk karar verdiği sırada bunun yapılmasını düşündüğü bir film olması ve onu bir senaryo biçiminden yazma isteği ve buna koşut bir yazım biçimini yeğlemesi böyle bir metnin çıkmasına yol açmış. o yüzden metnin ilk göze çarpan özelliği **episodik** bir anlatımın yeğlenmesi. okur romanın bütünü adeta bir film izler gibi okur. dolayısıyla romanın başından hemen hemen ortasına kadar süren ve önüne “yanılsama çağında onlar” başlığı konulan serim bölümünde çok fazla aksiyonla karşılaşılmaz. ancak bu biçim bir ritmin ve akıcılığın olmasına yol açar. bu bölümde melike'nin farklı yaşlarında bize aktardığı olaylar ve o yaşların melike'sinin **farklı seslerini** duymamız sağlanır. bu sesler bir değişimi bize çok net bir şekilde hissettiren bir unsur olarak dikkâti çekiyor.

bu bölümlerin içinde uzun ve etraflı betimlemeler ve özetlemelerin olmaması da bu ritmi sağlayan bir başka unsur olarak göze çarpıyor.

yazarın romanda kullandığı bir başka önemli unsur **merak**'tır. çok büyük olaylar söz konusu olmasa da küçük bazı gerilimleri ve sonucu merak edilecek çatışmaların ardı ardına okuru bizzat tanık olacak şekilde dile getiriyor olması da bu akıcılığı sağlayan bir başka yan.

bir senaryodan bekleneceği kadar düz ve açık bir anlatımı benimseyen yazar, romandaki temel kahramanların birbirine koşut yaşantılarını da hep kendi pencerelerinden anlatıyor ve olayları onlar gibi görmemizi sağlıyor olması da zenginliği ve çeşitliliği sağlayan bir başka unsur olarak ortaya çıkıyor. bu noktalarda zaman zaman sahneye çıkan çeşitli yan karakterler, kendi çerçevelerinde ve kendilerine verilen görevleri yerine getirip sonra romandan çıkıp gidiyor ve anlatılmamız başka hikâyelerin akla gelmesine yol açıyorlar.

romanda ele alınan biçim açısından da bir dinamo işlevi üstlenen “zaman” olgusunun üzerinde de dikkâtle durulmalıdır. bu önemli izlek, kuramsal bazı çözümlemelerle değil, o anlarda hissedilenlere dair yapılan küçük tanımlar ve anımsatmalarla okuru üzerinde düşünmeye yöneltiyor. bunu gerek her episodun içinde, okurla konuşurcasına kurduğu bazı cümlelerde gerekse de düğüm ve sonuç bölümünün başlarında yer alan “*ellerimiz yok mu bizim*” ve “*son'un içinde süren zaman*” tümcelerinde fark ediyor ve üzerinde düşünüyoruz. bu konunun yazarın

sürekli gündeminde olduğunu öykü kitabındaki bir öykü de bize gösteriyor. sevgili marcel proust'un kocaman bir nehir romanda ele aldığı bu konu da belliki yazarın temel dertleri arasında.

burada belirtilmesi gereken bir başka nokta da romanda metinlerarasılık unsurunu oluşturan *alice hairkalar diyarında* ve *robin hood* masallarına yapılan göndermeler. bu göndermelerde yazar basit bir anımsatma ve yaşanılan anla bir koşutluk kurma ve benzetme oluşturma dışında başka türlü okuma ve anlatıyı başka türlü görme bakımından farklı bir düşünceye sahip olduğunu ortaya koyuyor. gerek alice'in, gerekse robin hood'un şimdiki yaşamdaki karşılıkları ne yazık ki o kadar "**mutluluk ve zaferle**" dolu hâller değil ve günümüz de dahil küresel yaşamın bir başka gerçeği. başka bir deyişle kişisel bir sorun olmanın ötesinde aslında tüm zamanlarda karşılığı olan bir toplumsal olgu ve sonuçtur.

sonuç olarak söz "**saklambaç oynuyorduk zamanla**" 1998'de ilk kez yaşılmış olsa da günümüzde de gerek geçmişi hem insani hem de politik yönden sorgulamak ver değerlendirmek, gerekse zaman üzerinde düşünmek için önemli bir imkân oluşturan bir metin olarak değerini ve güncelliğini koruyor bana göre. özellikle toplumsal mücadeledeki rolleri ve seçimleri tartışmak açısından bir fırsat yaratıyor. romanın zayıflığı sinemasal bir temelde dile getirilmesi olabilir ama bu da bence onu daha gerçek ve sahici kılan bir unsur niteliğinde.

daha önce okuduğumuz *zeynep kaçar*'ın "**kabuk**" romanında olduğu gibi net ve kesin sınırlarıyla olmasa da yine üç ayrı jenerasyonun zaman içindeki durumlarını, duygu ve düşüncelerini ortaya koyan bir "dişil ses" ve bir "kadın romanı" olarak okunur nitelikleri çok olan bir roman olduğunu düşünürüm.

keza murat uyurkulak'tan okuduğumuz "tol" romanındaki karakterlere benzer karakterlerin yaptıkları "yolculuğa" benzer bir yolculuğun ve benzer bir yönelimin söz konusu olması ilginç bir saptama olabilir. tabii sondaki "mağara" olgusu da bir metafor olarak düşünülürse, hem kaçıp saklanılacak, bir anlamda saklambaç oynanacak bir mekân hem de sıkça kullanıldığı üzere "ana rahmine dönüş"ü imleyen bir düşünce olabilir.

"sözçalan karanlık"ın öyküleri

birinci baskısı 2017'de yapılan bu kitap, aslında kendisinin bir öykü yazarı olduğunu vurgulayan yasemin yazıcı'nın 1987-2016 tarihleri arasında yazdığı 13 güzel öyküsünü içeriyor.

kitaptaki en eski tarihli öykü olan "**kaplumbağanın kadını**" (1987) bir hayvanı insan dünyasına yerleştiren, ve ona verdiği insani özelliklerle bir kadına âşık eden, sonrasında da kıskandırıp kendi doğal dünyasına döndüren bir hikâye. yazarın bu öyküyle ilgili olarak hayvanlara yönelik ilgisinden söz ederek, imge olarak niteliği uygun olduğunda bunu bir anlatım unsuru olarak kullanmaktan çekinmediğini vurgulaması "*gerçekle hayal arasında bir uzamda, birlikte edebiyatın arka sokaklarında gezinmekten, kendimizi alıkoyamıyoruz*" demesi hikâyenin içindeki imgeye daha yakından bakmamızı ve hem mgenin, hem de ona karşılık gelen anlam üzerine bizi düşündürmektedir.

aynı şeyi bir kez de bir algı ve sıkça yapılan bir benzetme nedeniyle bu kez tersinden dile getirdiği "**ayı**" (2015) adlı öyküsünde yapmaktadır. bu kez her gün ciddi boyutta kocasının şiddetine maruz olan bir kadının kendi algı ve dünyasında kocasının yerine bir ayıyı koyarak sorumluluğu bu hayvana yıkan ve durumunu akli kılmaya çalışan bir kadının bu davranışı tartışıyor. burada bu yanlış algının içinde yaşanılan toplumun katkı ve desteğiyle nasıl yıkıldığı ve gerçeğin bulunmasının sağlandığı da bir sürpriz son olarak dile getirilmekte, bir anlamda şiddetin çözümü noktasında bir öneride bulunmaktadır.

tarihsel olarak eski olan bir diğerk öykü 2006’da yazılmış bir “**solgun sardunya**”dır ve bu öykü almanya’da geçmektedir ve alman bir gençle gezdiği için abileri tarafından şiddete maruz bırakılan gülsine’nin annesi elmas’la birlikte bir koruma evine getirilmesi anlatılmakta, kadının uğradığı şiddet bir solgun sardunya imgesi ile yaşamın süregelenliği içinde bir varolma umuduna dönüşmektedir.

kitabın ilk öyküsü olan “**ada su atlas**”ta (2008) bir aydının içinde bulunduğu hâllere ve dünyaya, çevreye yabancılaşmasını, tanınma-tanınmama ve ait olamama, dışarıda kalma, bî- taraf olma hâli bir tür kimlik adlandırması üzerinden ve metaforik olarak çözümlenmektedir. öykünün son cümlesi olan “*dünya büyük bir ada’ydı, su’larla çevrili o atlas’ta*” bize bu hâlin sürekliliğini belki de evrenselliğini ve sonsuzluğunu göstermektedir. keza yapılan adlandırmaların da bireyin bir gerçeğe nasıl mahkum yapacağını bir simgesi olarak karşımıza çıkmaktadır sanki. dolayısıyla dili, eğer yapılamıyorsa sesi değiştirmek bir çıkış noktası oluşturabilir belki.

2010 tarihini taşıyan “**konserve duygular**” da bence çok ilginç bir hikâye. annesi ölünce, onunla birlikte kendisini evine kapatan ingilizce öğretmeninin bu evdeki yaşamı ve onun bulunup “kurtarılması” gerek atmosferi ortaya koyma gerekse, içerdığı metaforlarla hemen her döneme ve belki de kendisini içine kapayan her insanın dünyasını ve o dünyadaki kendini varetme biçimlerini ortaya koyması itibariyle okura pek çok şey söylüyor.

bir sonraki yıl yazılan 2011 tarihli “**13**” adlı öykü ise gerek ele aldığı olay gerekse onun anlatılış biçimi itibariyle dikkât çekiyor. burada da hikâyenin farklı kahramanlarının ağzından hemen her paragrafta değişen bir “ben”le karşılaşılıyor. sevdiği kızı bir patlamada yitiren küçük dayı, aklını yitirip yeğenine tecavüz ediyor ve hamile kalınca aile onu intihara zorluyor. bu hikâyenin 13 yaşında ve küçüklüğünden beri küçük dayısını çok seven bir yeğenin başından geçmesi, herkes bunu bildiği hâlde buna dair bir şey söylememesi, ülkemizde yaşanan bu gerçeğin biraz da ironik bir anlatımını ortaya çıkarıyor. *(bu konuda yapılmış ve hasankeyf’Te geçen meşhur bir türk filmi anımsıyorum ama filmin adı bu satırları yazarken aklıma gelmedi.)*

2014’te yazılmış üç öyküden ilki şubatta yazılmış olan “**adını arayan rüzgâr**” bu kez insan kılığına bürünmüş bir rüzgârın anlatısından oluşuyor ve bize ‘gezi parkı’nda yaşananları dile getiriyor. gezi olayları pek çok kişi tarafından farklı yanlarıyla öykülere konu olan bir toplumsal olaydır. ama bunu bir “rüzgâr”ın ağzından ve onun bakışıyla okumak da iyi bir okur olarak bana iyi geldi.

bir diğerkı ağustos ayında yazılan “**day day amcamın oteli**”. burada da küçük bir otelde tatil yapan insanlar üzerinden toplumun bir fotoğrafı çekiliyor. buradaki ailelerden birisi muzaffer, esen ve kızları hülya’dan oluşuyor ve bu üç kızı kendi bakışları ve sesleri ile olan biteni bize aktarıyorlar. sonunda bizim bir “aile” olduğumuz vurgusu, okuru bu temayı bir kez daha tartışmaya itiyor. annesinin karnındayken kardeşini yiyen çocuk metaforu da farklı biçimlerde değerlendirilebilecek nitelikte.

bu yıl içinde yazılmış sonuncu hikâye olan “**aynı toprağın renginde**” ise kobani ve suruç’u, oradaki gerçeklerin bir bölümünü yansıtan hüznü, acı ve acıklı bir hikâye. öldürülen “asmin”ler bir ülke ya da coğrafi aidiyetten öte birer insan ve öykü toprağın renginin her yerde aynı renkte olduğunu işaret ediyor. oysa bu kimseye öyle gelmiyor. şimdi yani şu anda bile...

2015 yılında yazılan öykülerin sayısı da üç. bunlardan kronolojik olarak en önce yazılan, kitaba da adını veren “**sözçalan karanlık**”. ilginç görsel imgelerin de olduğu bu metin bir hikâyeden çok bir “ah”, “beddua” ya da bir “yergi” niteliğine sahip ve adresinin kim ve ne olduğu da çok belirgin. içinde dile getirilenlere de katılmamak mümkün değil.

aynı yılın nisan ayına tarihlendirilmiş “**altın zincir**”. bu öyküde biri bir çocuklu ve bir adamı

terk etmiş, diğerleri birbirlerine daha yakın üç kadının içinde bir köpekbalığı olan bir akvaryumun olduğu bir yerdeki konuşmaları ve birbirlerine dair yorum ve değerlendirmeleri. burada akvaryumun içinin neresi, akvaryumdakinin ne olduğunun sorgulatan bir yaklaşımın dile getiriliyor olması da bir diğer ilginç boyut.

üçüncü öykü olan “ayı”dan daha önce söz ettiğim için 2016’da yazılan iki öyküden mart ayında yazılan “**bi’anda**” genç bir adamın karısı ve üç çocuğunu öldürmesini anlatıyor. bu öyküde de yazarın kamerası karakterlere ayrı ayrı dönüyor ve onların içlerini ve dışlarını okura gösteriyor. bütünü ise bu hikâyeyi oluşturan delirme hâlini ortaya çıkarıyor. burada adamın soğukkanlılığı tıpkı *truman capote*’nin “**soğukkanlılıkla**” romanında olduğu gibi çok dikkât çekici ve bu hâl katilin duygu ve davranışını çok güzel saptıyor. bu hâl yani “kadına yönelik şiddet”ne yazık ki günümüzün neredeyse değişmeyen gerçekliklerinden birisi

2016’nın ikinci öyküsü de nisan ayında yazılmış. aynı zamanda kitabın zamansal olarak da en son öyküsünü oluşturuyor. “ben albertine, kaybolmadım” adlı bu öykü, yukarıda da söz ettiğim gibi yazarın sorunsallarından birisi. yazarı marcel proust’a ve onun kült yapıtı, bizim geçen yıl birlikte okuduğumuz “kayıp zamanın izinde” romanına bir nazire niteliğinde yazmış bu kolaj öyküyü ve albertine’i yaşatmış. yazarı bu öyküsüyle adeta bir “kadın” olarak proust’a meydan okuyor.

sonuç olarak öykülerdeki tematik çeşitlilik, ve yazım nitelikleri, yasemin yazarı’nın yazar olarak mayasını ve kumaşının “kalitesini” ortaya koyuyor. dahası bize duyurduğu kadın sesi, bu yazıların dert ettiği konuların çözümündeki “kadının rolü ve gerçeğini” işaret etmesi bakımından çok anlamlı. ben hepsini severek okuduğum için saklambaç oynuyorduk zamanla romanındaki söylenmeyen ve yazılmayan yanları bu öykülerde bulduğumu, yazılanları ise çoğaltıp zenginleştirdiğini söyleyebilirim.

(18.06.2021)

çeşitli kaynaklar:

yazarla ilgili bilgi:

http://bahceyazi.com/anlatankadinlar/92-yasemin_yazici.htm

yazılar-bağlantılar

<http://www.mevzuedebiyat.com/yazici-yazmak-birlikte-yurudugunuz-bir-hayat-yoldasidir/>

<https://www.edebiyathaber.net/zaman-bir-yanilsama-mi-tekgul-ari/>

<https://www.gazeteduvar.com.tr/kitap/2017/11/02/yasemin-yazici-egemenlerin-kiskaci-altindayiz>

<https://www.birgun.net/haber/yazmanin-ozu-bagimsizlik-arzusu-218338>

video söyleşi:

<https://www.youtube.com/watch?v=GyoqHpAee2E>